

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Institut de Tossa de Mar

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE L'INS DE TOSSA DE MAR

INS de Tossa de Mar
Gener 2019

Aquest document pot quedar obsolet una vegada imprès.

El desenvolupament del PLC segueix l'estructura que es presenta a continuació.

0. Introducció

0.1 Marc legal

1. Context sociolingüístic

1.1. Alumnat

1.2. Entorn

2.0. Objectius en relació amb l'aprenentatge i l'ús de les llengües.

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.1.2.1. Llengua oral

2.1.2.2. Llengua escrita

2.1.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

2.1.2.5. La llengua en les diverses àrees

2.1.2.6. Continuitat i coherència entre nivells

2.1.2.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular:

2.1.2.6.1. Alumnat nouvingut que desconeix una o les dues llengües oficials.

2.1.2.7..Atenció de la diversitat

2.1.2.8. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

2.1.2.9. Avaluació del coneixement de la llengua

2.1.2.10. Materials didàctics

2.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.1.3.1. Informació multimèdia

2.1.3.2. Usos lingüístics

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

2.1.3.4. Català i llengües d'origen

2.2. La llengua castellana

2.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana:

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

2.2.1.2. Llengua oral

2.2.1.3. Llengua escrita

2.2.1.4. Activitats d'ús

2.2.1.5. Castellà a les àrees no lingüístiques

2.2.1.6. Alumnat nouvingut

2.3. Altres llengües

2.3.1. Llengües estrangeres

2.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

2.3.1.1.1. Desplegament del currículum

2.3.1.1.2. Metodologia

2.3.1.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

2.3.1.1.4. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

2.3.1.1.5. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

2.3.1.2. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres

2.3.1.2.1. Avançament de l'aprenentatge de la llengua estrangera

2.3.1.2.2. Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

2.3.1.3. Projectes i programes plurilingües

2.3.2. Altres llengües oficials

2.3.2.1. Occità, llengua oficial de Catalunya

2.3.2.2. Llengües oficials a l'Estat

2.3.3 Llengües complementàries procedents de la nova immigració

2.4. Organització i gestió.

2.4.1. Organització dels usos lingüístics

2.4.1.1. Llengua del centre

2.4.1.2. Documents de centre

2.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge

2.4.1.4. Comunicació externa

2.4.1.5. Llengua de relació amb famílies

0. Introducció.

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) de l'INS Tossa de Mar és i ha de ser un document de referència per a tota la comunitat educativa del centre.

Aquest PLC va ser elaborat el 2008 per una comissió del centre; en e 2015 es va actualitzar, sent el seu estat actual de revisió.

Aquest PLC recull els acords que en relació al tractament de les llengües han estat aprovats pel consell escolar del centre.

El Projecte Lingüístic de l'INS Tossa de Mar estableix que la llengua catalana, llengua vehicular de l'ensenyament a Catalunya, és la llengua usada en tots els àmbits acadèmics, culturals, administratius i de relació interna i externa del nostre centre. Els centres educatius tenen la missió de transmetre la llengua catalana per possibilitar que tota la població pugui usar-la en qualsevol situació comunicativa, i garantir la cohesió de la societat. També, cal articular l'ensenyament de la llengua catalana amb el de les altres llengües i de les altres matèries.

Cal que tot el professorat sigui conscient de la necessitat del desenvolupament de les competències comunicatives i lingüístiques de l'alumnat per a l'assoliment dels objectius bàsics de la pròpia matèria. I, per tant, cal que se senti implicat en l'aplicació del projecte lingüístic del centre.

Marc legal

El tractament de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge:

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament . Al centres, s'utilitzarà normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament no universitari.

Articles 10, 11, 12 i 14, 15, 16, 18 i 91.4e) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació i l'article 5.1.e) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

1.Context sociolingüístic.

1.1.El centre.

L'INS Tossa de Mar és l'únic centre de secundària de la nostra vila. És un centre de dues línies d'ESO i una línia de batxillerat. La matrícula del centre oscil·la al voltant de 280 alumnes en els últims 4 anys.

El 19,43% és la mitjana d'alumnes de nacionalitat estrangera en els últims quatre anys.

El 9,56% és la mitjana d'alumnat nouvingut que s'ha anat incorporant al nostre sistema educatiu cada curs en els últims 4 anys. L'origen d'aquest alumnat és Gambia, Marroc, països d'Amèrica del Sud i Centreamèrica, Rússia, Ucraïna, Indonèsia.

Les nostres xifres dupliquen i quadrupliquen, respectivament, els valors de les mitjanes dels centres de la nostra tipologia (valors del SIC 2018).

La seva llengua familiar és bàsicament la llengua materna, mentre que la llengua de relació pública fluctua indistintament entre el català i el castellà. La seva integració al centre i a la comunitat és fluida i poc traumàtica, i el seu nivell de participació i implicació en activitats tant dins com fora de l'institut és força elevat.

L'INS Tossa de Mar reconeix i valora la llengua d'origen dels nostres alumnes i els equips docents tenen present la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes per millorar l'aprenentatge.

Quant a la competència lingüística del professorat, el 100% té acreditat el nivell C de català. El 6,7% ocupa els llocs de treball de l'especialitat de català, per impartir la llengua i literatura catalana a l'ESO i al Batxillerat; el 8,47% ocupa els llocs de treball de l'especialitat de castellà, per impartir la llengua i la literatura castellana a l'ESO i al Batxillerat. El 10,16% ocupa els llocs de treball de l'especialitat d'anglès per impartir la primera llengua estrangera a l'ESO i al Batxillerat, l'1,69% representa l'especialitat de francès per impartir la segona llengua estrangera a 3r i 4t d'ESO; el 6,7% del professorat d'altres especialitats té l'habilitació de francès. El 5% de la plantilla està destinat a l'aula d'acollida. Tenim definit un perfil lingüístic en llengua anglesa associat a l'especialitat de filosofia (Fi IAN).

1.2.L'entorn.

Es tracta d'un poble turístic de més de 5.000 habitants on l'alumnat procedeix majoritàriament del centre de primària. El motor econòmic de Tossa és el turisme, i la quasi totalitat de les famílies treballa en aquest sector. Aquest fet condiciona directament el ritme laboral i la vida del poble, ja que bona part de les famílies treballen durant la temporada d'estiu, que dura aproximadament sis mesos, fent unes jornades intenses de treball. Aquesta característica afecta la mobilitat de l'alumnat, la qual duplica en valor la mitjana dels centres de la nostra tipologia.

A Tossa, a partir dels anys 60 va arribar molta migració d'altres zones de l'estat espanyol, com Extremadura, Murcia i Andalusia. Un percentatge important de l'alumnat són fills o néts d'aquella migració. A més, en els últims 14 anys s'ha produït un flux migratori de països de l'Amèrica Llatina, Gambia, Marroc, Rússia, Ucraïna, ... que ha anat conformant una altra realitat al municipi.

Sobre l'ús de les llengües oficials a Catalunya, aquí presentem les dades recollides per l'IDESCAT el 2003, on es pot apreciar que el 50% de la població tossenca utilitza com a llengua habitual el castellà i el 36,29% el català.

	Miles de personas. Lengua inicial	Miles de personas. Lengua de identificación	Miles de personas. Lengua habitual	Porcentaje (%). Lengua inicial	Porcentaje (%). Lengua de identificación	Porcentaje (%). Lengua habitual
Catalán	1940	2275	2270	31,02	36,38	36,29
Castellano	3449	2974	3173	55,14	47,55	50,73
Ambas lengua	153	438	427	2,44	7	6,82
Árabe	152	132	79	2,43	2,11	1,26
Aranés	2	2	1	0,04	0,04	0,02
Rumano	56	45	24	0,9	0,71	0,39
Gallego	33	13	2	0,53	0,2	0,04
Bereber	42	33	24	0,67	0,53	0,39
Francés	39	27	12	0,62	0,44	0,2
Portugués	26	19	6	0,42	0,31	0,1
Ruso	32	28	14	0,51	0,45	0,22
Inglés	27	27	26	0,42	0,43	0,42
Italiano	29	24	4	0,47	0,38	0,07
Otras lenguas	193	153	97	3,09	2,45	1,55
Otras combina	31	34	74	0,5	0,54	1,18
No consta	50	30	20	0,8	0,48	0,32
Total	6254	6254	6254	100	100	100

Font: *IDESCAT*, 2003

L'INS Tossa de Mar té una relació fluida amb diverses entitats del municipi, de les quals destaquem: la Biblioteca Municipal, l'Escola Municipal de Música, el Casal de Joves, la Casa de Cultura, l'Associació de Sardanes de Tossa i la piscina Municipal, entre d'altres.

2.0. Objectius en relació amb l'aprenentatge i l'ús de les llengües.

- Garantir, en acabar l'educació obligatòria, que el nostre alumnat tingui un domini suficient i equivalent de les llengües oficials a Catalunya.
- Garantir una competència suficient en la primera llengua estrangera, la llengua anglesa, en acabar l'ESO (equivalent al B1 al final de l'ESO i B2 al final del batxillerat).
- Fer visibles a les aules i al centre les llengües familiars d'origen estranger dels nostres alumnes.
- Capacitar els alumnes per conviure en una societat multilingüe i multicultural.
- Reforçar el paper de la llengua catalana com a llengua vehicular del sistema educatiu i potenciar-ne l'ús per part de l'alumnat.
- Garantir l'acollida i l'atenció lingüística de l'alumnat nouvingut, i la seva integració a l'aula ordinària.
- Vetllar perquè l'aprenentatge de les llengües, i en concret de la llengua catalana, tinguin un enfocament significatiu i funcional, mitjançant la creació de situacions comunicatives que incentivin l'ús de la llengua.
- Potenciar l'ús funcional de les llengües estrangeres del centre (anglès i francès)

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge.

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència.

El català, tal i com recull la normativa vigent, és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge del centre i, s'utilitza en totes les activitats organitzades per aquest. Així mateix, la llengua catalana és emprada en totes les comunicacions de centre, tant en àmbits interns com externs.

L'INS Tossa de Mar usa la llengua catalana en tots els àmbits de relació no acadèmics. L'ambientació i documentació que genera el centre: retolació, informacions diverses, comunicacions concretes, activitats escolars i extraescolars normalitzen la vida quotidiana de l'alumnat amb el català.

Les activitats que organitza el centre (excursions, tallers, actes, extraescolars...) són un instrument que es considera clau per difondre el català i afavorir la convivència i les relacions humanes entre tots els membres de la comunitat educativa.

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana.

2.1.2.1. Llengua oral.

Una llengua s'aprèn de forma més efectiva quan s'usa en contextos funcionals i significatius, per tant l'ensenyament de totes les llengües del centre tindrà un enfocament comunicatiu. Una llengua és molt més que una àrea d'estudi, és un vehicle de comunicació per procurar la relació amb els altres. En conseqüència, el centre vetlla perquè l'aprenentatge de les llengües, i en concret de la llengua catalana, tinguin un enfocament significatiu i funcional, mitjançant la creació de situacions comunicatives que incentivin l'ús de la llengua. L'adquisició d'una llengua a nivell oral necessita de situacions d'ús de la llengua. Per tant, el professorat del centre es preocupa per la creació d'ambients i de situacions reals que requereixen l'ús del català per comunicar-se amb altres parlants. La flexibilitat horària ens permet fer participar l'alumnat en notable diversitat de dinàmiques grupals (gran grup, petit grup, parelles, treball individual) que facilita el procés d'aprenentatge de les llengües.

Des del centre es té una especial sensibilització cap a la variant del català de la zona, caracteritzada per la utilització de l'article salat i per les especificitats sintàctiques i lèxiques de la parla tossenca.

2.1.2.2. Llengua escrita.

En consonància amb l'enfocament comunicatiu, les quatre habilitats lingüístiques bàsiques es treballaran de manera integrada. La llengua oral i la llengua escrita rebran un tractament integrat i no aïllat. Així mateix, l'aprenentatge, l'assoliment i el perfeccionament de la llengua catalana s'ha de situar en el marc de l'ensenyament global curricular. Per tant, implica totes les matèries, des de la llengua i la seva variació fins als usos específics en cada

disciplina. A més, la llengua ha de ser plantejada com un aprenentatge que durarà tota la vida.

L'aprenentatge de la llengua escrita seguirà un enfocament constructivista, amb una diversitat de mètodes (global, analític) en funció de la seva adequació a cada moment. Partint d'una gran diversitat de textos i mitjançant un mètode simultani, s'estudien les característiques textuais, els elements ortogràfics, lèxics, morfològics i sintàctics. Es suggereixen activitats de producció de textos escrits i es dona un gran valor als mitjans de comunicació. El textos es presenten també de forma recurrent per a que el tractament dels objectius i continguts tingui un caràcter reiteratiu i acumulatiu, de manera que la seva pràctica sigui constant. Aquesta concepció constructivista i comunicativa en el tractament de les llengües és compartida pels departaments. Les coordinacions pedagògiques vetllen perquè aquests principis psicopedagògics formin part dels processos habituals d'ensenyament.

La finalitat última en la aprenentatge de la llengua escrita al final de l'ensenyament obligatori es formar lectors i escriptors competents, per això, les activitats que es proposen de lectura i escriptura tenen aquest objectiu com a primordial.

2.1.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita.

L'estudi-aprenentatge d'una llengua integrada a parts iguals la llengua oral i la llengua escrita. Tot el professorat del centre comparteix el plantejament integrat de les quatre habilitats bàsiques i les activitats de totes les àrees es planifiquen a partir de la interrelació d'aquestes habilitats comunicatives (parlar, escoltar, llegir i escriure). S'utilitza la llengua oral i la llengua escrita com a suport per analitzar, reflexionar i millorar l'altra habilitat. Durant tota l'etapa escolar es programen nombroses activitats en què la relació de la llengua oral i la llengua escrita és inherent: lectures dramatitzades, assistència a obres de teatre, exposicions de treballs orals i escrits, tallers de lectura, taller d'escriptura, revista digital, representació d'obres teatrals, ... En aquestes i d'altres activitats hi ha una gradació de dificultats, adequant-les a les capacitats i a l'edat de l'alumnat.

2.1.2.4. La llengua en les diverses àrees.

El claustre del nostre centre té assumit que l'assoliment d'un bon nivell d'expressió i comprensió en català és responsabilitat del professorat de totes les àrees. En aquest sentit, tota la comunitat educativa es sent transmissora del correcte ús de la llengua a l'alumnat i, especialment, model d'ús lingüístic en la seva matèria pel que fa a qualitat, correcció i adequació terminològica. Els diferents departaments vetllen i prioritzen que els materials didàctics i de suport siguin en llengua catalana, que es disposin dels recursos terminològics adequats i que la llengua d'ús oral a l'aula sigui la catalana.

- Tot el professorat del centre comparteix el plantejament integrat de les quatre habilitats bàsiques i les activitats de totes les àrees es planifiquen a partir de la interrelació d'aquestes habilitats comunicatives (parlar, escoltar, llegir i escriure).

- L'expressió escrita de l'alumnat es potencia des de totes les àrees. En totes les proves escrites ha d'haver una activitat de redacció.

Per potenciar la millora de l'ortografia, des del curs 18-19, les proves escrites inclouran un descompte ortogràfic fins un màxim d'un punt, excepte per l'alumnat amb NESE.

El departament de llengües organitza cada any un concurs intern de poesia i narrativa al voltant de la diada de St Jordi i dinamitza la participació de l'alumnat d'ESO i Batxillerat. També es promou la participació de l'alumnat en concursos externs al centre.

L'alumnat redacta les cròniques de les sortides i activitats singulars que es publiquen al web del centre.

A 3r d'ESO es treballa la revista digital des de castellà i català.

- Els equips docents vetllen per garantir que la comprensió lectora es treballi des de gaire bé totes les matèries a cada curs de l'ESO, tot aplicant estratègies com ara: paraules desconegudes, fer-se preguntes, l'esquema i el resum.

Es potencia el gust per la lectura amb els clubs de lectura que organitza el departament de llengües per a 1r, 2n i 3r d'ESO i també per 4t i Batxillerat. S'organitzen fora de l'horari lectiu; les lectures són en català i en castellà i col·labora la Biblioteca municipal.

- L'expressió oral es potencia des dels equips docents, vetllant perquè en cada curs de l'ESO, des de cada matèria l'alumnat hagi de preparar almenys una exposició oral.

2.1.2.5. Continuitat i coherència entre nivells.

L'INS Tossa de Mar té redactats tots els documents necessaris per concretar els aspectes metodològics i organitzatius del centre. Aquests han estat redactats per diferents comissions i aprovats pel claustre de professors. Les programacions i els criteris d'avaluació es revisen cada any i, primer per departaments i equips docents i, després per claustre, si s'escau, són aprovats pel conjunt del professorat. Una eina indispensable pel correcte funcionament del centre són els diferents protocols per fer el traspàs d'una promoció d'alumnes quan hi ha un canvi d'ensenyant, quan hi ha un canvi d'etapa i quan hi ha un canvi de cicle. Aquests protocols ens permeten fer un seguiment individualitzat i sistemàtic de l'alumnat.

L'INS Tossa de Mar es coordina amb l'Escola Ignasi Melé i Farré tant per traspasar informació de l'alumnat de 6é de primària com d'aspectes metodològics.

Les reunions de coordinació (d'equip docent, de departament,...) estan planificades des de l'inici de curs i, el professorat en té coneixement ja que estan marcades a l'agenda del centre que se'ls hi lliura durant els primers dies de setembre.

2.1.2.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular.

El centre té redactat i aprovat un Pla d'Acollida que determina el procés d'integració de l'alumnat nouvingut al nostre sistema escolar i al context sociocultural del qual en forma part; marca el ritme de l'ensenyament de la llengua catalana, proporcionant una atenció adequada a les necessitats i als progressos relacionals i lingüístics; detalla un programa d'incorporació progressiva a l'aula ordinària i dissenya una sèrie de suports específics i mètodes d'avaluació; aconsella al professorat de l'aula ordinària en l'adaptació del currículum en àrees amb una forta càrrega lingüística.

Considerem alumnat nouvingut aquell que el seu temps d'estada a Catalunya no és superior a dos, i excepcionalment, tres anys.

Aquestes hores d'atenció es planifiquen en un horari marc estable, aplicant un criteri coherent de selecció de les matèries que l'alumnat deixa de rebre i que poden ser ateses dins l'Aula d'Acollida. Un cop establerts els agrupaments es concreta la programació.

2.1.2.6.1. Alumnat nouvingut que desconeix una o les dues llengües oficials.

El tutor de l'Aula d'Acollida és el responsable de coordinar l'aplicació de metodologies per a l'aprenentatge inicial de la llengua i col·labora amb la resta de docents per facilitar estratègies que faciliten una instrucció comprensible en totes les àrees. Quan un alumne nouvingut que desconeix una o les dues llengües oficials s'incorpora al centre, aquest roman un màxim de vuit hores setmanals a l'Aula d'Acollida i la resta s'integra a la classe ordinària que li correspon. En aquest moment s'inicia un Pla Individual Intensiu (PII) amb les dades obtingudes de l'entrevista amb la família i les proves inicials. Aquest Pla es va complementant a mida que l'alumne/a evoluciona en els seus aprenentatges i es va incorporant a l'aula ordinària. Per realitzar aquest PII es parteix dels continguts mínims elaborats pels diferents Departaments. El Coordinador Pedagògic i l'assessora LIC vetllen perquè aquest Pla es dugui a terme.

La primera avaluació d'aquest alumnat és qualitativa. No hi ha l'obligació ni la necessitat de donar-li el butlletí de notes. En finalitzar el segon trimestre ja rep una avaluació ordinària, fent constar en el butlletí de notes el seu PII (adaptació curricular). Juntament amb el butlletí se li adjunta un informe elaborat pel tutor de l'Aula d'Acollida on es valora el seu progrés en relació als objectius establerts.

2.1.2.7. Atenció a la diversitat.

Per l'INS Tossa de Mar l'atenció a la diversitat és un dels principals reptes que té el sistema educatiu. En conseqüència, l'organització horària i l'organització del professorat compta amb mecanismes d'atenció de la diversitat a nivell de

centre: reforços, grups flexibles, desdoblaments a les matèries instrumentals i a les assignatures que tenen una part pràctica del seu currículum (ciències de la naturalesa, anglès, tecnologia,...). Igualment per tal de poder atendre la diversitat a l'aula ordinària, el professor fa servir tot un seguit de recursos organitzatius: grups cooperatius, treball diversificat, treball en parelles...

Quinzenalment es reuneix la Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD) formada pels diferents professors que atenen aquest tipus d'alumnat, la psicopedagoga del centre, l'assessora de l'EAP i la directora i es valora el funcionament dels diferents grups i la resposta individual de cada alumne/a.

2.1.2.8. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua.

Durant tot el curs el centre organitza diferents activitats que tenen com a finalitat potenciar l'ús de la llengua catalana, i cohesionar i afavorir la convivència dels alumnes i dels professors. Aquestes activitats, que són molt diverses, van des d'organitzar sortides al teatre, visites a les redaccions dels diaris gironins (El Punt, El Diari de Girona), visites guiades al Barri Vell de Girona on s'expliquen les seves llegendes, jornades literàries per Sant Jordi, excursions pels volts de Tossa per conèixer la seva història, el seu medi natural i la particularitat del seu lèxic i la seva parla...

Totes les activitats que fem en el centre tenen posteriorment una valoració i seguiment per part de l'equip docent.

2.1.2.9. Avaluació del coneixement de la llengua.

Per tal de fer un seguiment del procés d'ensenyament i aprenentatge i poder fer-ne les modificacions pertinents, l'INS Tossa de Mar estableix un seguit de proves de la competència lingüística de l'alumnat. Igualment, l'avaluació serà un procés continu, amb una diversitat d'eines subjectives i objectives.

L'avaluació no l'entendem com un element d'exclusió, una estructura fixa que no té en compte la situació inicial de l'alumnat. En conseqüència, l'avaluació de l'alumnat és sempre en funció del punt de partida de l'alumne/a, del seu procés de desenvolupament individual. Avaluem les competències relacionades amb la dimensió comunicativa i amb la dimensió literària en contextos comunicatius i de treball per tasques. L'alumnat que no compta amb una competència lingüística necessària per seguir el ritme normal de les classes compta amb un pla intensiu individual (PII) en que es fa constar els objectius, els reforços i els criteris d'avaluació propis.

2.1.2.10. Materials didàctics.

L'adequació del material didàctic al nivell de competència de l'alumnat és fonamental per tal que l'aprenentatge sigui satisfactori. En conseqüència, el centre adquireix regularment material per tal de poder atendre la diversitat de nivells acadèmics de l'aula ordinària. El llibre de text és una eina més, però en cap cas ha de ser l'única ni ha d'establir de manera inflexible el currículum

educatiu. Els diferents departaments utilitzen els recursos econòmics pertinents per comprar tot tipus de material: mapes, atlas, pel.lícules, DVDs, programes informàtics, eines telemàtiques, jocs educatius, ... que serveixen per completar la informació i la visió que donen els llibres de text.

El departament de llengües prioritza l'aprofundiment en el tractament de les estratègies de la llengua oral i escrita i, per això, els diferents materials busquen la millora dels següents aspectes:

- a) Correcció lingüística. Es cerquen materials que permetin cimentar i perfeccionar l'ortografia i la gramàtica.
- b) Ensenyament de la literatura i incentivació de la lectura. Tria de llibres i materials pedagògics que motivin a l'alumnat a llegir i a veure la importància del fet literari.

2.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe.

2.1.3.1 Informació multimèdia.

La utilització de les Tecnologies de la Informació (TIC) forma part essencial dels recursos didàctics del professorat de totes les àrees del centre en tota mena de grups i nivells (processadors de textos, aplicacions multimèdia, eines telemàtiques, programes d'exercitació lingüística...). Aquestes tecnologies ajuden a desenvolupar estratègies per al tractament de la informació en qualsevol forma que es presenti i requereixen la realització d'activitats de creació, recollida, emmagatzematge i processament de dades, i presentació i comunicació de la informació en formes diverses.

Per tal d'integrar les TIC en les diferents àrees, el centre ha anat aplicant un pla de desenvolupament durant els darrers anys. Com que aquesta integració requereix de la formació, aprofundiment i actualització dels coneixements sobre noves tecnologies, recursos informàtics i telemàtics disponibles, etc. el centre posa a l'abast dels seus professors programes de formació que han anat des de l'entorn Moodle fins a la utilització de diferents processadors de textos i presentacions.

2.1.3.2. Usos lingüístics.

L'INS Tossa de Mar, a partir de l'anàlisi de la seva realitat sociolingüística, treballa explícitament els usos lingüístics del seu alumnat per tal que la llengua catalana sigui d'ús habitual. En aquesta tasca hi col·labora tot el professorat del centre, i no exclusivament els professors de llengua.

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum.

El fet que la llengua regular de les activitats del centre sigui el català es compagina amb una actitud d'incentivació del coneixement i valoració d'altres llengües i d'altres realitats sociolingüístiques, tant en l'àmbit de llengües com en totes les àrees curriculars. D'aquesta manera, el currículum de les diferents àrees de coneixement adopta una clara perspectiva intercultural consensuada

des del començament pel claustre de professors i amb una figura visible com és el coordinador CLIC. Aquest càrrec té assignades les següents funcions:

- a) Assessorar l'equip directiu en l'elaboració o en l'actualització del Projecte Lingüístic i del Pla d'Accollida i d'Integració.
- b) Coordinar les actuacions curriculars i no curriculars de caire lingüístic i intercultural que el centre realitza per facilitar l'acollida de l'alumnat nouvingut.
- c) Assessorar l'equip directiu en la programació de les actuacions de la Programació general que concreten el Projecte Lingüístic i el Pla d'Accollida i d'Integració.
- d) Coordinar les activitats, incloses en la programació general, que promouen l'ús de la llengua catalana, i el respecte i la valoració de la diversitat lingüística i cultural.
- e) Crear, coordinar i actualitzar un fons de documentació (metodologies, materials didàctics, TIC...) que facilitin la potenciació de l'ús de la llengua catalana, la millora de la didàctica de l'ensenyament de la llengua i dels aspectes lingüístics de les altres àrees, l'acollida lingüística i social de l'alumnat nouvingut i l'educació intercultural.
- f) Coordinar-se amb les institucions i les entitats de l'entorn per tal de treballar conjuntament en la promoció de l'ús social de la llengua i en l'acollida lingüística i social de l'alumnat nouvingut.

2.1.3.4. Català i llengües d'origen.

L'INS Tossa de Mar reconeix i valora la llengua d'origen dels nostres alumnes i els equips docents tenen present la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes per millorar l'aprenentatge. Els equips docents disposen de la informació puntual sobre les diverses llengües familiars presents a l'aula i els materials necessaris per donar-hi ressò i valoració. En l'acte de la diada de St. Jordi el nostre alumnat presenta les seves llengües maternes al conjunt de la comunitat educativa.

2.2. La llengua castellana.

2.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana.

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana.

La planificació curricular del centre possibilita que tots els alumnes assoleixin el domini bàsic de les dues llengües en les quatre habilitats: comprensió oral, comprensió escrita, expressió oral i expressió escrita. Per tant, en acabar l'ensenyament obligatori l'alumnat ha de ser capaç de comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat en ambdues llengües, essent capaç de fer-les servir per comunicar-se, organitzar el pensament i reflexionar sobre els processos implicats en l'ús del llenguatge. En conseqüència, es vetllarà per l'equilibri en l'assignació horària de cadascuna d'aquestes matèries en el currículum. I atès el contingut progressiu en l'aprenentatge d'una llengua, i sense treure la responsabilitat de totes les àrees

en l'assoliment de les capacitats lingüístiques exigides a l'alumnat, l'oferta de crèdits comuns serà continuada.

Complementàriament a les estratègies que adoptin els Departaments i el professorat a l'aula, el centre prioritzarà l'aplicació de mesures per atendre la diversitat en l'àrea de llengua.

Els Departaments de Llengua Catalana i Literatura, i de Llengua Castellana i Literatura hauran de garantir la coherència en l'ensenyament-aprenentatge de les estructures comunes a ambdues llengües tenint presents les recomanacions del Departament d'Educació:

- a) Coordinar els continguts i la repetició d'estructures lingüístiques.
- b) Introduir els aprenentatges de manera coherent, treballant aquells continguts que són comuns a ambdues llengües segons els criteris que s'acordin.
- c) Atendre els continguts específics de cada matèria, incidint en els aspectes, les normes, els usos, els moviments i autors literaris, etc. que son propis i distintius.
- d) Coordinar amb els diferents departaments la planificació i avaluació dels crèdits de síntesi tenint en compte la llengua en tant que matèria d'estudi i com a vehicle d'expressió i comunicació.
- e) Ampliar la coordinació a les altres llengües del currículum (anglès, francès, llatí i grec), especialment en el batxillerat.

2.2.1.2. Llengua oral.

El centre té present que l'enfocament utilitzat en l'aprenentatge i ús de la llengua castellana inclogui tot tipus d'activitats perquè els nostres alumnes adquireixin les habilitats lingüístiques bàsiques, amb especial èmfasi en la competència oral. Treballem les diverses modalitats de textos orals (entrevista, conversa, dramatització, argumentació, debat, ...). Treballem bàsicament la variant estàndard del castellà, però valorem les altres variants del castellà, que cada vegada són més presents al centre gràcies als nouvinguts que provenen dels diferents països de Centre Amèrica i Sud Amèrica.

2.2.1.3. Llengua escrita.

L'objectiu de l'ensenyament de la llengua escrita és aconseguir al finalitzar l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu primer apliquem les orientacions del currículum i planifiquem nombroses activitats de lectura i escriptura que tenen en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells. Els alumnes tenen com a mínim dues lectures obligatòries per curs amb la corresponent valoració i anàlisi crítica tant per part del professor com dels alumnes. Totes aquestes lectures estan recollides en el Pla de Lectura del centre, document que es revisa en una periodicitat anual i que programa les lectures obligatòries i optatives en català, castellà, anglès i francès. Les activitats de llengua escrita estan seqüenciades en funció del procés

d'ensenyament i es treballa coordinadament amb el professorat de llengua catalana per tal d'aprofitar-ne les transferències.

2.2.1.4. Activitats d'ús.

El centre té previst l'ús de la llengua castellana fora de l'aula d'aprenentatge mitjançant nombrosos suports comunicatius a l'ús: la revista de l'INS, la pàgina web del centre, així com contactes diversos amb centres de parla castellana amb qui tenim un programa d'intercanvi epistolar. També mantenim des de fa 18 anys una relació fluïda i constant amb un centre de secundària de la ciutat d'Amal (Suècia) que serveix als seus alumnes per practicar el castellà. Un setmana a l'any visiten Tossa de Mar i assisteixen a algunes classes de castellà.

L'INS Tossa de Mar assegura la presència dels recursos TIC i audiovisuals en l'aprenentatge del castellà: ens serveix per accedir a material divers i per atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge.

2.2.1.5. Alumnat nouvingut

Posem els mecanismes necessaris per tal que l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu de Catalunya i que desconeix ambdues llengües oficials, en acabar l'ensenyament, les conegui totes dues de la mateixa manera. Des de l'aula d'acollida i a partir de l'aprenentatge del català s'ensenyen les estructures comunes d'ambdues llengües i es prepara a l'alumne per accedir el més ràpidament possible a l'aula ordinària, on així participar del ritme d'aprenentatge i coneixement dels seus companys. Tenim el material adaptat a les diferents realitats i llengües que podem trobar: àrab, xinès, rus, amazig, sarahule, així com per descomptat, realitats que tenim geogràficament més properes.

2.3. Altre llengües.

2.3.1. Llengües estrangeres.

2.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa.

El nostre centre es troba situat a una vila que té el turisme com a principal motor econòmic. És per això que el coneixement de llengües estrangeres és cabdal per als nostres alumnes.

El nostre centre té com a **primera llengua estrangera l'anglès**. Els nostres alumnes cursen la llengua anglesa durant tot l'ESO i al batxillerat. La llengua estrangera anglesa és una matèria comuna. Cada grup de l'ESO realitza tres hores lectives a la setmana en grups heterogenis. Una d'aquestes hores 3 hores setmanals es realitza de forma desdoblada per afavorir l'atenció a l'alumnat i poder aprofundir diferents aspectes de la llengua anglesa, en particular la lectura i la producció oral.

L'objectiu del nostre centre educatiu és que els nostres alumnes acabin la seva educació essent capaços de comunicar-se en la llengua estrangera en diferents tipus de situacions comunicatives i que mitjançant el contacte amb turistes/ visitants de la nostra vila siguin capaços d'augmentar el seu coneixement de la llengua i altres cultures.

Per aconseguir aquest objectiu, hem decidit a partir del curs 2015/2016 que la Cultura i Valors Ètics s'imparteixi en anglès a l'alumnat de 4t d'ESO i als alumnes sense dificultats d'aprenentatge de 3r d'ESO.

El curs 2007/08 el centre comença a impartir el francès com a segona llengua estrangera. Aquesta decisió és fruit d'un consens de claustre de professors, atenent a la proximitat i importància de les relacions turístiques amb l'àmbit lingüístic francòfon.

L'objectiu és apropar l'alumnat a un coneixement d'una segona llengua que d'acord amb la seva realitat sociolingüística els permeti ser capaços de comunicar-se en un entorn plurilingüe i pluricultural. S'imparteix a tot l'alumnat a 3r i 4t d'ESO, sempre que la dotació de professorat ho permeti.

2.3.1.2. Desplegament del currículum.

L'ensenyament i aprenentatge de les llengües estrangeres té un enfocament comunicatiu-funcional, una concepció constructivista i el tractament integrat de la llengua oral i escrita.

El departament d'idiomes s'encarrega de cercar i crear situacions funcionals de l'ús de les llengües estrangeres atès que els contextos d'ús real d'aquestes no són tan nombrosos com els de la llengua materna de l'alumnat, alhora que es desenvolupen les quatre habilitats comunicatives (llegir, escriure, escoltar i parlar) i es treballen les competències bàsiques.

En aquest sentit es potencia la participació del nostre alumnat regularment en concursos interns i externs.

També participem en plataformes com e-twinning. I es realitza un intercanvi amb algun centre europeu, de manera que la llengua de relació entre els i les alumnes sigui l'anglès.

Les llengües estrangeres es treballen també mitjançant activitats relacionades amb altres àrees de coneixement i en agrupaments diversos (individual/ parelles / grups).

El departament de llengües estrangeres realitza reunions regulars on els docents reflexionen sobre la distribució de les competències bàsiques i estratègies de la llengua oral i escrita que cal treballar en aquesta àrea. Aquestes reunions fan possible també el seguiment acurat del progrés de l'alumnat. Mitjançant aquest seguiment regular, el centre adopta els mecanismes i estratègies d'atenció a la diversitat més adients.

2.3.1.3. Metodologia.

El centre ha consensuat la metodologia d'ensenyament i aprenentatge de les llengües estrangeres que segueixen els següents principis psicopedagògics: el tractament integrat de la llengua oral i la llengua escrita utilitzant els coneixements de manera transversal i interactiva, donant un tractament molt vivencial a l'idioma, facilitant així la reflexió i comprensió per part de l'alumne, sempre seguint els pilars fonamentals de les competències bàsiques: saber conèixer, saber fer, saber ser i saber conviure.

Aquesta metodologia basada en el caràcter vivencial de la llengua, implica l'ús de tasques comunicatives i projectes que permeten compensar la mancança de contextos d'ús reals. Es dóna especial importància a la comunicació oral, als materials audiovisuals i a la possibilitat de participar en iniciatives d'intercanvis reals amb parlants de la llengua estrangera, com per exemple correspondència mitjançant internet o intercanvis de vivències amb parlants de la llengua estudiada.

Per a l'aprenentatge de l'anglès, el material didàctic utilitzat a partir del qual es desenvolupa el currículum, és el llibre de text i el llibre d'exercicis. Aquests són escollits i consensuats pel departament segons les necessitats educatives de l'alumnat, i es té en compte que hi hagi un criteri unificador i coherent a tota l'ESO. Això vol dir que a cada nivell es desenvoluparan uns objectius i uns continguts comuns, i uns d'específics, així com una mateixa metodologia. Tot això tenint en compte el grau de maduresa de l'alumnat però també la diversitat de cada grup.

En referència als materials didàctics cal fer referència també a aquells utilitzats degut a la diversitat d'alumnat de cada centre i que poden ser de reforç o d'ampliació de la matèria. Els materials de reforç consisteixen en fitxes o dossiers individualitzats i adequats al nivell de l'alumne en els quals es treballen tant les formes gramaticals bàsiques com també el vocabulari quotidià. Els materials d'ampliació són diversos i comprenen fitxes d'ampliació, textos procedents d'articles i revistes i fins i tot textos que tenen connexió amb altres àrees.

S'utilitzen materials audiovisuals, per implementar la comprensió oral; també es proporcionen determinades webs i entorns virtuals per a facilitar l'adquisició de les llengües estrangeres.

A l'hora d'establir aquests criteris el departament té en compte les necessitats de l'alumnat i en funció d'aquest es preveuen tant materials que serveixin per a l'ampliació dels coneixements com materials per a tractar la diversitat. Amb tot això s'intenta donar resposta als diferents nivells i ritmes d'aprenentatge dels nostres alumnes.

Es potencia l'expressió oral en llengua anglesa amb la participació en concursos com el d'oratoría de la Fundació Riera Gubau per a 1r i 2n d'ESO o el de Fonix per a 3r, 4t i Batxillerat.

Es fa un seguiment de l'evolució de l'expressió oral de en llengua anglesa de l'alumnat a través de les proves internes que es realitzen a l'inici i al final de cada curs acadèmic.

Es potencia el treball cooperatiu tant a l'ESO com al batxillerat.

Finalment, cal recordar que tots els criteris metodològics que s'estableixen tenen com a eix central poder desenvolupar les competències bàsiques i en especial les competències comunicatives; saber comunicar-se oralment (conversar, escoltar i expressar-se), per escrit i amb l'ús dels llenguatges audiovisuals.

2.4 Gestió i Administració

La gestió del centre en tots els seus àmbits, la documentació interna i externa, i la comunicació oral i escrita amb persones i entitats es fa en llengua catalana, concretament:

- Les actuacions internes i externes de caràcter acadèmic: butlletins, actes, documentació del departament, certificacions, etc.
- La documentació adreçada a persones físiques o jurídiques de l'àmbit lingüístic dels Països Catalans. La documentació adreçada fora del nostre àmbit lingüístic es redactarà en la llengua corresponent, bé com a original, bé acompanyant-la com a traducció del corresponent original en llengua catalana.

2.4.1. Organització dels usos lingüístics

2.4.1.1. Llengua del centre

El centre educatiu ha acordat seguir un criteri lingüístic favorable a l'ús del català també en els rètols, els cartells i la decoració general del centre. A la pràctica es respecta aquest acord i se'n fa un seguiment.

2.4.1.2. Documents de centre

El centre revisa i actualitza amb regularitat els documents de centre, amb especial atenció als continguts referits a la llengua catalana i es fa un seguiment en les actuacions quotidianes de les propostes de canvi derivades de les revisions.

2.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge

En tots els documents del centre es tenen en compte els criteris d'utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric. Hi ha un acord de claustre perquè es treballi transversalment a les àrees del currículum, ja que s'ha entès que la paraula és una eina de transformació.

2.4.1.4. Comunicació externa

El centre fa la documentació en català i s'atencen les peticions en castellà que sol·liciten les famílies (oferint-ne un format bilingüe). Es tenen en compte, quan és possible, les llengües de la nova immigració mitjançant uns documents ja prèviament traduïts.

2.4.1.5. Llengua de relació amb famílies

El centre educatiu ha acordat que tots els professionals del centre s'adreçaran habitualment en català a les famílies de tot l'alumnat, però en cas que no ho entenguin s'emprarà el castellà o es buscarà una persona traductora, si s'escau.

- La informació pública: avisos, publicacions i activitats públiques, atenció al públic, etc.
- El maquinari (ordinadors, impressores...) i el programari adquirits hauran d'estar preparats, en la màxima mesura possible, per al seu funcionament en llengua catalana.
- Les col·laboracions oral i escrites que el centre pugui oferir a altres organismes i institucions.

Tutor/a d'acollida
CLIC
Equip directiu
INS Tossa de Mar